

Jste volný. Mackie! Buďte zdrav —
(*Macheath se uklání — stále ještě třepaje rukama — Lockitové, prostírající k večěři*)

MACHEATH: Rukulíbám, milostpaní —

LOCKITOVÁ (s úsměvem): Doufám, že když to všechno tak dobře dopadlo, skončíte s rozpustilostmi a budete žít konečně se svou Lucy! Má vás tak ráda —

MACHEATH: Spolehněte se, maminko! (*Lockitovi*) Servus!

(*Macheath odkvapí pravými dveřmi; za ním odejde Harold. Lockitová naježe do talířů polévku a pak s Lockitem usedne k večěři; Lockit si zastrkuje ubrousek za límec, přitom hovoří*)

LOCKIT: Tak Mary, a od tohoto okamžiku má naše organizace pod kontrolou prakticky celé podsvětí!

LOCKITOVÁ: Dalo to fušku, víd?

LOCKIT: Získat kontrolu nad londýnskou policií byla proti tomu hračka!

LOCKITOVÁ: Stejně to je zvláštní, Bille: nikdo o naší organizaci neví a všichni jí slouží!

LOCKIT: Kdo neví, že slouží, slouží vždycky nejlíp! Dobrou chuť!

(*Lockit a Lockitová se pustí do jídla. Opona padá*)

Konec čtáctého obrazu

Konec hry

Audience

JEDNOAKTOVÁ HRA / 1975

OSOBY

Sládek
Vaněk

DĚJÍŠTĚ

Sládkova kancelář

Na scéně je sládkova kancelář. Nalevo jsou dveře a nad nimi na zdi visí jakýsi zarámovaný diplom; napravo je skříň a registratura a na nich sbírka lahví od piva s různými viněrami; na zadní zdi je velká neumělá malba, znázorňující Švejka a hostinského Palivce, pod malbou je ozdobný nápis "Kde se pivo vaří, tam se dobře dají". V centru scény je kancelářský stůl a tři židle, na stole je hromada různých listin, několik prázdných lahví od piva a několik skleniček. Vedle stolu stojí na zemi baso piva. Podél zdi a hlavně v rozích místnosti je různé těžko definovatelné harampáčí jako různé vyřazené ventily, starické rádio, rozbitý věšák, stoh starých novin, holínky a podobně. Když se otevře opona, sedí u stolu sládek v pracovním plášti, hlavu má položenou na stole a hlasitě chrápe. Po chvíli se ozve zaklepání. Sládek se ihned probere.

SLÁDEK: Dál —

*(Do místnosti vstupují Vaněk ve vatovaném pracovním úboru a v ho-
línkách)*

VANĚK: Dobrý den —

SLÁDEK: Á, pan Vaněk! Pojdte dál! Posadte se —

(Vaněk nesměle usedne)

Dáte si pivo?

VANĚK: Ne, děkuji —

SLÁDEK: Proč ne? Jen si vemte —

*(Sládek vytáhne z basy láhev, otevře ji, nalije do dvou sklenek, z nichž
jednu přisune před Vaněka a druhou okamžitě vypije)*

VANĚK: Děkuji —

(Sládek si nalije další sklenku. Pauza)

SLÁDEK: Tak co? Jak to jde?

VANĚK: Děkuji, dobře —

SLÁDEK: Musí to jít, že jo?

VANĚK: Hm —

(Pauza)

SLÁDEK: Co dnes děláte? Koulíte?

VANĚK: Přikuluji —

SLÁDEK: Přikulovat je lepší než koullet, že jo?

VANĚK: Ano —

(Pauza)

SLÁDEK: Kdo dnes koulí?

VANĚK: Šerkézy —

SLÁDEK: On přišel?

VANĚK: Ano, před chvílí —
SLÁDEK: Je ožralej?
VANĚK: Trochu —
(*Pauza*)
SLÁDEK: Pijte! Proč nepijete?
VANĚK: Děkuji, nejsem na pivo moc zvyklý —
SLÁDEK: Vážně ne? Však my vás to tady naučíme! Tady si na to zvyknete! Tady pijeme pivo všichni — to už je taková tradice —
VANĚK: Já vím —
(*Pauza*)
SLÁDEK: A nebudte smutnej!
VANĚK: Já nejsem smutný —
(*Pauza*)
SLÁDEK: A co jinak?
VANĚK: Jak — jinak?
SLÁDEK: Tak vůbec —
VANĚK: Ale děkuji, ujde to —
(*Pauza*)
SLÁDEK: Jak se vám tady líbí?
VANĚK: Líbí —
SLÁDEK: Mohlo by to být horší, co?
VANĚK: Ano —
(*Sládek otevře další láhev a naleje si*)
SLÁDEK: Člověk si zvykne na všechno, že jo?
VANĚK: Ano —
(*Pauza*)
SLÁDEK: Dopijte to!
(*Vaněk dopije sklenku, sládek mu znovu nalévá*)
VANĚK: Už ne, prosím —
SLÁDEK: Nepovídejte, vždyť jste ještě nic nevyplil!
(*Pauza*)
A co lidi? Jak s nima vycházíte?
VANĚK: Děkuji, dobře —
SLÁDEK: Jestli vám můžu radit, tak se tu moc s nikým nebratřičkujte — já tu nevětim nikomu! Víte, lidi jsou velký svině! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte — to fakt nemá cenu — zvlášť ve vašem případě —
VANĚK: Chápu —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Co vy jste to vlastně psal, jestli se můžu zeptat?

VANĚK: Divadelní hry —

SLÁDEK: Divadelní hry? A to se hrálo někde na divadle?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Hm. No jo, no jo. Tak divadelní hry, říkáte. Poslyšte, to byste měl napsat něco o našem pivovaru! Třeba o takovém Burešovi. Znáte ho?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: To je číslo, co?

VANĚK: Ano —

(*Pauza*)

SLÁDEK: A nebudte smutnej!

VANĚK: Já nejsem smutný —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Ale stejně, to jste si nemyslel, co?

VANĚK: Co jsem si nemyslel?

SLÁDEK: No že budete jednou koulet sudy v pivovaru —

VANĚK: Hm —

SLÁDEK: To jsou paradoxy, co?

VANĚK: Hm —

SLÁDEK: To vám teda řeknu!

(*Pauza*)

Říkáte, že dneska přikulujete?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Ale včera jste koulel — viděl jsem vás —

VANĚK: Včera tady nebyl Šerkézy —

SLÁDEK: No jo vlastně —

(*Pauza*)

Spisovatele jsme tady ještě neměli, a že tu bylo už různých podivných existencí! No třeba zrovna Bureš — víte, čím původně beval? Hrobníkem! Tam se naučil chlastat, no a proto šel pak sem — ten má historky za všechny pra-

chy!

VANĚK: Já vím —

SLÁDEK: O čem byly ty vaše hry?

VANĚK: Hlavně o úřednících —

SLÁDEK: O úřednících? Vážně? Hm —

(*Pauza*)

Už jste byl na svačině?

VANĚK: Ještě ne —
SLÁDEK: Můžete jít pozdějc, na bráně řekněte, že jste byl u mě —
VANĚK: Děkuji —
SLÁDEK: A neděkujte pořád!

(*Pauza*)

Stejně si vás cením!

VANĚK: Mě? Proč?

SLÁDEK: Musí to být přece hroznej nezvyk — celej život sedět doma — v teple — ráno si spát jak dlouho chcete — a teď najednou tohle! Ne, vážně, já si toho fakt cením —

(*Pauza*)

Pardon —

(*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přejele zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se sládek vrací, doplná si poklopec a usedá na své místo*)

A to jste znal taky různý herečky, když jste psal pro to divadlo?

VANĚK: Samozřejmě —

SLÁDEK: Taky Bohdalovou?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Osobně?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: To byste ji někdy mohl pozvat na pivo — vzali bysme k tomu ještě Buřeše — mohla by být sranda, co říkáte?

VANĚK: Hm —

(*Pauza*)

SLÁDEK: A nebudte smutnej!

VANĚK: Já nejsem smutný —

(*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*)

SLÁDEK: Ten mladej na spilce — víte který?

VANĚK: Mlynářík?

SLÁDEK: Na toho bacha —

(*Pauza*)

A Gotta taky znáte?

VANĚK: Taky —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Škoda, že jste tu nebyl tak před pěti lety! To byste viděl partu! Kdepak dnes, to už vůbec není ono! Tý srandy, co tady bylo! Scházeli jsme se na slavně — já, nějaký Kája Mařánek, ten už tady není, Honza Peterků, holky

z flaškovny — kolikrát jsme to táhli až do rána — a vidíte, všechno se nako- nec stihlo udělat! Však se zeptejte Honzy Peterků, uvidíte, co vám řekne —

VANĚK: Už mi o tom vyprávěl —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Co to neslo, ty hry?

VANĚK: To bylo různě —

SLÁDEK: Tak pět táců jistě, co?

VANĚK: Záleží na tom, jak moc to divadla hrají — někdy dostává člověk hodně peněz, jindy zas nic —

SLÁDEK: Celej měsíc nic?

VANĚK: Třeba i několik měsíců —

SLÁDEK: Takže to má taky svý mouchy — no jako všechno, že jo?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Ale stejně! Jsou to paradoxy, co?

VANĚK: Hm —

SLÁDEK: To vám teda řeknu!

(*Pauza*)

Ale vy fakt vůbec nepijete!

VANĚK: Piju —

(*Sládek otevře další láhev a naleje Vaněkovu i sobě. Pauza*)

SLÁDEK: Poslyšte, něco vám řeknu, jen tak čistě mezi náma: sedět na tomhle místě někdo jinej než já, tak u nás neděláte, za to vám teda ručím —

VANĚK: Byly s tím potíže?

SLÁDEK: No jestli!

VANĚK: Jsem vám velice zavázán —

SLÁDEK: Víte, já se nechci dělat nějak to — ale když vidím, že můžu někomu pomoci, tak co bych mu nepomohl? Takovou já mám prostě mentalitu — i dnes! Lidi si mají podle mýho názoru pomáhat — jednou pomůžu já vám, podruhý zase vy mně — není to tak?

VANĚK: Ano —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Už jste byl na svačině?

VANĚK: Ještě ne —

SLÁDEK: Můžete jít pozdějc, na bráně řekněte, že jste byl u mě —

VANĚK: Děkuji —

SLÁDEK: A neděkujte pořád!

(*Pauza*)

Kdepak, milej zlatej, dneska si žádnej nechce pálit prsty!

VANĚK: Já vím —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Důležitý je, abysme táhli všichni, jak se říká, za jeden provaz —

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Víte, já nevím, co si o tom myslíte vy, ale já vždycky říkám, že dobrá parta je základ všeho —

VANĚK: Souhlasím s vámi —

SLÁDEK: Proč nepijete? Vy takhle spíš vínečko, co?

VANĚK: Him —

SLÁDEK: Tady si na pivo zvyknete! Tady pijeme pivo všichni — to už je taková tradice —

VANĚK: Já vím —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Ale Gott to má teď celkem dobrý, ne?

VANĚK: Snad ano —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Jste ženatý?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: A děti máte?

VANĚK: Ne —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Stejně si vás cením —

VANĚK: Proším vás —

SLÁDEK: Fakt! Musí to být přece hroznej nezvyk!
(*Pauza*)

Pardon —

(*Sládek ustane a odejde. Vaněk rychle přeje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se sládek vrací, doplní si poklopec a usedá na své místo*)

Jak je vlastně stará?

VANĚK: Kdo?

SLÁDEK: Bohdalka —

VANĚK: Asi tak třičtyřicet —

SLÁDEK: Vážně? Nevypadá na to —
(*Pauza*)

Ne, ale fakt: všechno bude dobrý — jen když si budem vzájemně vycházet vstříc — jen když budem táhnout, jak se říká, za jeden provaz — no prostě jak říkáme: základem všeho je dobrá parta!

(*Sládek otevře další láhev a najeje si*)

Škoda, že jste tady nebyl tak před pěti lety! To byste viděl, co to je parta! Kdepak dnes! Dnes tady nevěřím nikomu —

(*Pauza*)

Kdo je to vlastně ten Kohout?

VANĚK: Jaký Kohout?

SLÁDEK: Prej vás navštívil nějaký Kohout —

VANĚK: To je jeden kolega —

SLÁDEK: Taky spisovatel?

VANĚK: Ano. Proč?

SLÁDEK: Jen tak —
(*Pauza*)

Nemyslete si, Vaňku, já mám taky svý potíže —

VANĚK: Ano?

SLÁDEK: Proč myslíte, že trčím v týhle díře? Ale to vás jistě nezajímá —

VANĚK: Zajímá, pane sládku —

SLÁDEK: Víte, co jsem měl dělat?

VANĚK: Co?

SLÁDEK: Sládka v Pardubicích!

VANĚK: Vážně?

SLÁDEK: No vidíte, a jsem tady! To jsou paradoxy, co?

VANĚK: A proč jste tam nešel?

SLÁDEK: Nechme toho —
(*Pauza*)

Jste ženatý?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: A děti máte?

VANĚK: Ne —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Heleďte, nic mi do toho není, ale měl byste tomu Holubovi říct, aby vás

nenavštěvoval —

VANĚK: Myslíte asi kolegu Kohouta —

SLÁDEK: A co jsem řekl?

VANĚK: Holub —

SLÁDEK: Heleďte, nic mi do toho není — já toho člověka vůbec neznám — nevím vůbec, co on je zač — já vám to jen říkám ve vašem vlastním zájmu —

VANĚK: Nezlobte se, pane sládku, ale já —

SLÁDEK: Vy to, člověče, cucáte jak nějaký koňak!

VANĚK: Říkal jsem vám, že na to nejsem zvyklý —
SLÁDEK: Kdybyste nepovídali!

VANĚK: Vážně —

SLÁDEK: Anebo vám snad nejsem dost dobřej parták?

VANĚK: Ach to ne —

SLÁDEK: To víte, já nejsem žádný Gott! Já jsem jen obyčejnej pivovarskej trouba —

VANĚK: Jste ve svém oboru profesionál — jako Gott ve svém. Proč jste nešel do těch Pardubic?

SLÁDEK: Nechme toho —

(*Sládek otevře další láhev a najeje si. Pauza*)

Všechno bude dobrý, Vaňku! Nemusíte se bát, já vás nedám! Jste tichej pracovitěj člověk, chodíte každěj den, nemáte kolem všeho blběj řeči jako ostatní dělníci, vejplata vám stačí — a při tom nedostatku lidí, že jo?

VANĚK: Jsem vám velmi vděčen —

SLÁDEK: A jste navíc slušnej člověk, to já poznám, na to já mám totiž čuch. Když je někdo křivák, poznám to už na dálku. Toho Mlynářika ze spílky — víte, kterej to je?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Toho jsem odhad, hned jak se tady objevil. Na toho bacha —
(*Pauza*)

VANĚK: Proč jste nešel do těch Pardubic?

SLÁDEK: Nechme toho —

(*Pauza*)

Na mě se zkrátka, Vaňku, můžete spolehnout! Já vás ve štychu nenechám —

VANĚK: Děkuji —

SLÁDEK: Potřebuju jen jistotu, že i já se můžu spolehnout na vás — že mi nebudete podrážet nohy — že se o vás můžu zkrátka opřít —

VANĚK: Udělám vše, co bude v mých silách, abyste byl s mou prací spokojen —

SLÁDEK: Já vám to přece taky nemusel říkat! Já vám to vlastně ani správně říkat neměl! Každěj jinej na mým místě —

VANĚK: Promiňte, ale co jste mi neměl říkat?

SLÁDEK: No o tom Holubovi —

VANĚK: Kohoutovi —

SLÁDEK: Koukněte, já nevím, co je to za chlapa, a ani mě to nezajímá — nejde mi o něj — ten mi může bejt ukradenej — ale jde o vás, že jo? Koneckonců

to tady nemáte tak špatný — přikulujete si prázdný sudy — každěj vám dá pokoj — ten Kohout vás přece, hergot, nezaměstná, když vás tu neudrží, že ne? Anebo jo?

VANĚK: Asi těžko —

SLÁDEK: No tak vidíte! Tak mějte, člověče, rozum!
(*Pauza*)

VANĚK: Pane sládku —

SLÁDEK: Co je?

VANĚK: Nezlobte se, ale já —

SLÁDEK: Co vy?

VANĚK: Já se přece můžu —

SLÁDEK: Co se můžete?

VANĚK: Nezlobte se, ale já se přece můžu stýkat, s kým chci —

SLÁDEK: A říkám snad něco jinýho? Stýkejte se, s kým chcete! To je vaše nezadařelny právo! Do toho vám přece žádněj nemůžte kecat! To si nemůžete nechat vzít! Jste přece chlap a ne nějaká onuce! To je zásadní věc!

VANĚK: No vidíte —

SLÁDEK: A on to jistě taky pochopí, ten Kohout, že se budete stýkat, s kým chcete! Nebo ne?

(*Sládek otevře další láhev a najeje si. Pauza*)

VANĚK: Pane sládku —

SLÁDEK: Co je?

VANĚK: Já už musím jít —

SLÁDEK: Kam byste chodil?

VANĚK: Budou mě ve sklepe šhánět —

SLÁDEK: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sedte tady a pijte!
(*Pauza*)

Vás nezajímá, proč jsem nešel do těch Pardubic?

VANĚK: Zajímá mě to —

SLÁDEK: Skutečně?

VANĚK: Skutečně. Proč jste tam nešel?

SLÁDEK: Víte, co mi udělali? Obvinili mě, že jsem se prej šábnul s jedním hostinským o pět set hektorů dvanáctky, co jsme tady měli navíc! To je, co? Přirozeně to bylo celý docela jinak, jenomže ta sketa — ten Mlynářik ze spílky — víte, kterej to je?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: To jen tak, abyste věděli; co tu je za lidi! Kdepak, já tu nevěším nikomu!

Víte, lidi jsou velký svíně! Velký! V tom mi můžete věřit! Dělejte si svou práci a s nikým se radši moc nevybavujte — to fakt nemá cenu — zvlášť ve vašem případě —

VANĚK: Chápu —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Už jste byl na svačtině?

VANĚK: Ještě ne —

SLÁDEK: Můžete jít pozdějc. Na bráně řekněte, že jste byl u mě —

VANĚK: Děkuji —

SLÁDEK: A neděkujte pořád!

(*Pauza*)

Pardon —

(*Sládek vstane a odejde. Vaněk rychle přejeje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se sládek vrací, doplní si poklopec a usedá na své místo*)

Kdy ji teda přitáhnete?

VANĚK: Co?

SLÁDEK: No tu Bohdalovou —

VANĚK: Příležitostně se jí zeptám —

SLÁDEK: Co ji pozvat třeba na sobotu?

VANĚK: Na tuto sobotu?

SLÁDEK: A proč ne?

VANĚK: Nevím, jestli bude mít čas —

SLÁDEK: Pro vás si přece čas udělá —

VANĚK: Herci mají spoustu různých závazků — je to všechno naplánováno dlouho napřed — nemohou to jen tak měnit —

SLÁDEK: Jestli si ovšem myslíte, že pro ni tady nejsme dost dobrý, tak ji samozřejmě zavát nemusíte —

VANĚK: To si nemyslím —

SLÁDEK: Já vás k tomu nutit nebudu — myslel jsem si jen, že by mohla být sranda —

VANĚK: Hm —
(*Pauza*)

SLÁDEK: A nebud'te smutnej!

VANĚK: Já nejsem smutný —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Poslyšte, Ferdinand — jste Ferdinand, že jo?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Poslyšte, Ferdinand, chtěl jsem s váma mluvit —

VANĚK: Já vím, pane sládku —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Proč nepijete?

VANĚK: Říkal jsem vám přece, že nejsem pivař —

SLÁDEK: Tady je každej pivař —

VANĚK: Já vím —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Poslyšte, Ferdinand — můžu vám tak říkat, jo?

VANĚK: Jistě —

SLÁDEK: Co byste říkal tomu dělat tady skladníka? To by nebylo špatný, co? Jste koneckonců inteligent, poctivej jste taky, tak co? Nebudete přece pořád jen koulet s Cikánama sudý! Byl byste v teple — přes poledne byste to zavřel — jako že děláte pořádek — a moh byste si tam v klidu vyměřšlet nějaký vtipy do těch svejch her — a kdybyste chtěl, moh byste si tam třeba i zdřimnout — co tomu říkáte?

VANĚK: Myslíte, že by to bylo možné?

SLÁDEK: Co by to nebylo možný?

VANĚK: Já nejsem samozřejmě v situaci, že bych si mohl vybírat, ale pokud by tu taková možnost opravdu byla, považoval bych to samozřejmě za výborné — smysl pro pořádek, myslím, mám — na stroji psát umím — trochu znám i cizí jazyky — to víte, v tom sklepeš je přeci jen dost zima — zvlášť když na to člověk není zvyklý —

SLÁDEK: No právě. Rozumíte evidenci?

VANĚK: Určitě bych to pochopil — mám čtyři semestry ekonomie —

SLÁDEK: Jo? A rozumíte evidenci?

VANĚK: Určitě bych to pochopil —

SLÁDEK: Byl byste v teple — přes poledne byste to zavřel — nebudete přece pořád jen koulet s Cikánama sudý!

VANĚK: Pokud by tu taková možnost byla —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Ne, ne, Vanšku, když je někdo křivák, poznám to už na dálku! Vy jste poctivej chlap, já jsem taky poctivej, tak nevím, proč bychom to nemohli táhnout spolu! Co říkáte?

VANĚK: Ano — jistě —

SLÁDEK: Jste teda pro?

VANĚK: Samozřejmě —
 SLÁDEK: Jestli nechcete, tak to řekněte! Třeba se vám se mnou do party nechce — třeba máte proti mně výhrady — třeba máte jiný plán —
 VANĚK: Nemám proti vám výhrady — naopak — udělat jste pro mě hodně — jsem vám velice zavázán — zvlášť kdyby to vyšlo s tím skladem — chci přirozeně udělat vše, abyste mohl být i vy s mou prací spokojen —
 (Sládek otevře další láhev a naleje Vaněkovi i sobě)
 SLÁDEK: Tak to můžeme zapít!
 VANĚK: Ano —
 (Oba pijí)
 SLÁDEK: Na ex!
 (Vaněk s obřízemi dopije sklenku, sládek mu okamžitě opět naleje. Pauza)
 A nebudte smutnější!
 VANĚK: Já nejsem smutný —
 (Pauza)
 SLÁDEK: Ty, Ferdinand —
 VANĚK: Ano?
 SLÁDEK: Jsme kamarádi, jo?
 VANĚK: Ano —
 SLÁDEK: Neříkáš to jen tak?
 VANĚK: Ne —
 SLÁDEK: Věřš mi teda?
 VANĚK: Přirozeně, že vám věřím —
 SLÁDEK: Počkej, ale upřímně: věřš mi?
 VANĚK: Věřím vám —
 SLÁDEK: Tak hele — něco ti povím — ale to je čistě mezi náma, jasný?
 VANĚK: Jasný —
 SLÁDEK: Můžu se spolehnout?
 VANĚK: Můžete —
 SLÁDEK: Tak hele — (ztišší hlas). Choděj se sem na tebe ptát —
 VANĚK: Kdo?
 SLÁDEK: No přece oni —
 VANĚK: Vážně?
 SLÁDEK: Fakt —
 VANĚK: A máte dojem — pokud jde o mé zaměstnání tady v pivovaru — že je nějak ohrožený?
 (Pauza)
 Nenaléhají, abych byl propuštěn?

(Pauza)

Anebo nevýtčítej vám, že jste mě sem vzal?

(Pauza)

SLÁDEK: Tak hele — něco ti povím — ale to je čistě mezi náma, jasný?

VANĚK: Jasný —

SLÁDEK: Můžu se spolehnout?

VANĚK: Můžete —

SLÁDEK: Tak hele — sedět na tomhle místě někdo jiný než já, tak u nás neděláš, za to ti teda ručím! Stačí ti to?

VANĚK: Ano, jistě — jsem vám velmi vděčen —

SLÁDEK: Neříkám to, abys mi děkoval —

VANĚK: Já vím, že ne —

SLÁDEK: Já jen, abys věděl, jak stojí situace —

VANĚK: Děkuji vám —

(Pauza)

SLÁDEK: Pardon —

(Sládek těžce ustane a trochu mátožně odejde. Vaněk rychle přejeje zbytek svého piva do jeho sklenice. Po chvíli se sládek vrací, doplní si poklopec a usedá na své místo)

Měl jsi s ní něco?

VANĚK: S kým?

SLÁDEK: No přece s Bohdalkou —

VANĚK: Já? Ne —

SLÁDEK: Fakt ne?

VANĚK: Ne —

SLÁDEK: To jsi teda u mě srab!

(Pauza)

VANĚK: Pane sládku —

SLÁDEK: Co je?

VANĚK: Já už musím jít —

SLÁDEK: Kam bys chodil?

VANĚK: Budou mě ve sklepeš shánět —

SLÁDEK: Však oni se neposerou! Je tam přece Šenkýz! Sed' tady a pij!

(Pauza)

Poslyš, Ferdinand — jsi Ferdinand, že jo?

VANĚK: Ano —

SLÁDEK: Poslyš, Ferdinand — můžu ti tak říkat, jo?

VANĚK: Klidně —

VANĚK: Já to nikomu neřeknu —
SLÁDEK: Tak to někam napišeš! Vrazíš to do nějaký hry — oni ti ji seberou —
a já budu zničenej!
VANĚK: Můžete se spolehnout, nechám si to pro sebe —
SLÁDEK: Fakt?
VANĚK: Fakt —
(*Sládek otevře další láhev a naleje si. Pauza*)
Pane sládku —
SLÁDEK: Hm —
VANĚK: Kdyby se to podařilo — myslím s tím skladem — co by pak bylo se sta-
rým šustrem?
SLÁDEK: Co by s ním bylo?
(*Pauza*)
Ale stejně: jsou to paradoxy, co?
VANĚK: Hm —
SLÁDEK: To ti teda řeknu —
(*Pauza*)
VANĚK: Pane sládku —
SLÁDEK: Hm —
VANĚK: Ještě k tomu skladu — vy myslíte, že to povolí? Vědí přece, že bych tam
byl v teple —
SLÁDEK: Prd vědí —
(*Pauza*)
Jsi ženatěj?
VANĚK: Ano —
SLÁDEK: A děti máš?
VANĚK: Ne —
SLÁDEK: Já tři. Jen abys věděl —
(*Pauza*)
VANĚK: Mohl byste případně argumentovat tím, že tam budu víc izolován od li-
dí —
SLÁDEK: Ty, Ferdinand —
VANĚK: Jde jim přece o to, abych nebyl ve styku s lidmi, ne?
SLÁDEK: Ty, Ferdinand —
VANĚK: To by přece mohlo působit, ne?
SLÁDEK: Ty, Ferdinand —
VANĚK: Ano?
SLÁDEK: Hraješ mariáš?

SLÁDEK: No počkej, radši se ptám, aby ses třeba neurazil, že jo!
VANĚK: Proč bych se měl urazit?
SLÁDEK: U tebe člověk nikdá neví, na čem je — mlčíš — bůhví, co si myslíš —
říkáš jen „ano, pane sládku“, „děkuji, pane sládku“ —
VANĚK: Jsem tak vychovaný —
SLÁDEK: Zatímco já jsem jen nevychovanej pivovarskej buran! Myslels to tak, že
jo? Neříkej, žeš to tak nemyslel —
VANĚK: Nemyslel —
SLÁDEK: No ne, na rovinu — abych věděl, na čem jsem —
VANĚK: Nic špatného si o vás nemyslím, skutečně ne — naopak —
SLÁDEK: Jsme teda kamarádi, jo?
VANĚK: Ano —
SLÁDEK: Věříš mi teda?
VANĚK: Věřím vám —
SLÁDEK: Tak hele: já jednoho z těch, co sem za mnou kvůli tobě choděj, znám
— ještě ze školy, víš — je to můj dobrej známěj — nějakej Tonda Mašků —
celkem solidní kluk, mně aspoň jde na ruku —
VANĚK: Tak to máte dobré —
SLÁDEK: Ne zas, že by on měl nějakej velkéj vliv — to zas nemá — ale už dva-
krát mi v něčem píchnul — a já nevím, kdy ho zas budu potřebovat — a mi-
moto je to, jak říkám, fakt solidní kluk — takže já prostě — no zkrátka — já
ho prostě nemoh vyšplouchnout, chápeš?
VANĚK: Chápu —
(*Pauza*)
SLÁDEK: No — co koukáš?
VANĚK: Já nekoukám —
SLÁDEK: No jen řekni, co si myslíš! Klidně to řekni!
VANĚK: Já si nic nemyslím —
SLÁDEK: Nepovídej, já vim dobře, co si myslíš! Jenomže ty zřejmě nevíš, že kdy-
bych jim to neslibil já, našli by si jinýho, a to by bylo horší, protože by to
zaručeně nebyl nikdo tak férovej jako já! Já jsem totiž rovnej, na rozdíl od ji-
nech, já už mám prostě takovou mentalitu — i dnes! A to je tvá jediná klika,
jestli to chceš vědět! Lidí jsou totiž velký svině! Velký! Anebo si snad myslíš,
že by se tu našel druhej takovej vůl, kterej by ti to celý takhle vyklopil? Ty
máš představu jak malej Jarďa! Kde si myslíš, že žiješ?
VANĚK: Já vaši upřímnost samozřejmě oceňuji —
SLÁDEK: Víš ty vůbec, co já tím riskuju, že jsem k tobě tak férovej? Co si na tobě
vemu, když to na mě práskneš? Vždyť já se ti tady úplně dávám všanc!

VANĚK: Ne —
SLÁDEK: Já jo — měli jsme takovou prima partu — každé čtvrté, víš — a co myslíš? Taký jsem toho musel kvůli nějakému Lojzovi Hlavatýmu nechat —
VANĚK: Hm —
SLÁDEK: Jen abys věděl, že to žádnéj nemáme lehký —
(*Pauza*)

Ty, Ferdinand —

VANĚK: Ano?

SLÁDEK: Znáš mou starou?

VANĚK: Ne —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Ty, Ferdinand —

VANĚK: Ano?

SLÁDEK: Je to všechno na hovno —

VANĚK: Já vím —

SLÁDEK: Prd víš! Tobě je hej! Píšeš si ty svoje hry — kouliš sudy — a všichni ti můžou bejt ukradený. Co ti vlastně schází? Vždyť oni se tě, člověče, bojejí!

VANĚK: To snad ne —

SLÁDEK: No fakt! Ale co já? O mě se žádnéj nezajímá! O mně žádný hlášení nikam neposlaj! Na mě si můžou houkat, jak chřejší. Mě mají v hrsti! Mě rozšlapnou jak červa — kdy si vzpomenou! Jak červa! Copak ty — tobě je hej!

(*Pauza*)

Ty, Ferdinand —

VANĚK: Ano?

SLÁDEK: Ale tu Bohdalku přitáhneš, vid' že jo? Nevyflákneš se na to? Vid', že se na to nevyflákneš?

VANĚK: Spolehněte se — ještě dnes jí zavolám a celé to domluvím —

SLÁDEK: A myslíš, že přijde?

VANĚK: Udělám v té věci, co bude v mých silách —

SLÁDEK: Jste přece kamarádi, ne?

VANĚK: To ano —

SLÁDEK: No počkej — říkal jsi, že jste kamarádi —

VANĚK: To jsme —

SLÁDEK: No počkej — tak jste kamarádi nebo ne?

VANĚK: Ale ano —

SLÁDEK: V čem to teda vážně?

(*Pauza*)

Hergot, může se přece stýkat, s kým chce!

ZEBRÁČKÁ OPERA
Činoherní klub, Praha 1990.
Režie J. Menzel.
B. Kodetová (*Polky*),
J. Abrahám (*Macheath*),
V. Freimanová (*Lucy*) ▲

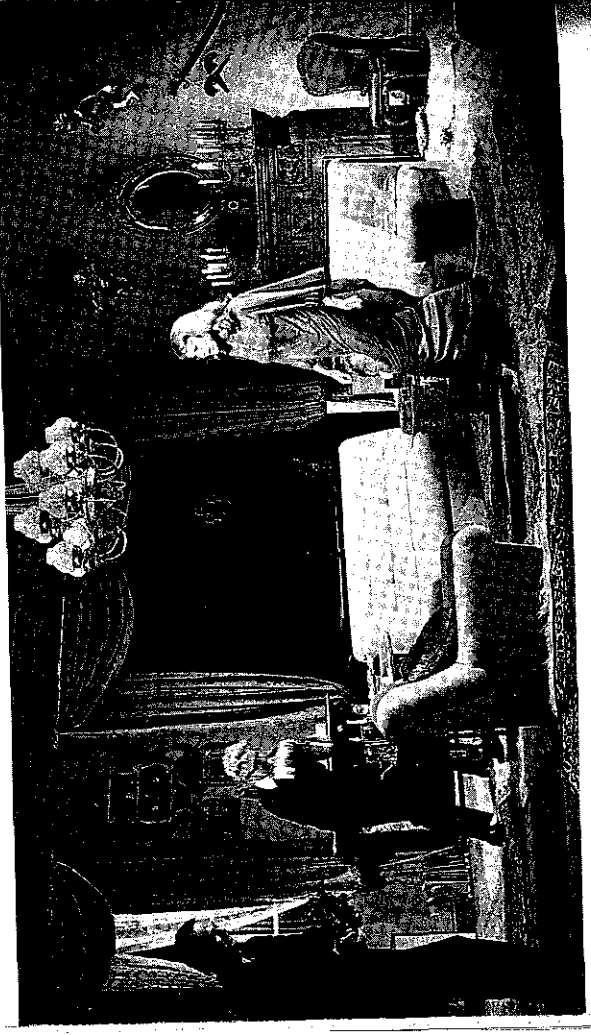
ZEBRÁČKÁ OPERA
Činoherní klub, Praha 1990.
Režie J. Menzel.
J. Asterová (*Jenny*),
J. Abrahám (*Macheath*) ▼

VERNISÁŽ.
Čs. televize, 1990. Režie I. Rajmunt.
T. Töpfer (*Michal*), J. Ornest ml. (*Bedřich*), D. Kolářová (*Věra*) ▲

VERNISÁŽ.
Burgtheater - Akademietheater, Vídeň 1976.
Režie V. Jasný. J. Bissmeier (*Vaněk*), S. Fischer (*Michal*), S. Sutter (*Věra*) ▼

VANĚK: To jistě —
SLÁDEK: Je to přece, hergot, její nezadatelný právo!
VANĚK: To jistě —
SLÁDEK: To je přece zásadní věc, hergot!
(*Pauza*)

A vůbec — nikdo přece nemusí vědět, kdo ji sem přitáh! Bude to prostě družba s pracujícími! Na tom přece nic není!
VANĚK: Taký si myslím —
SLÁDEK: Přitáhneš jí teda?
VANĚK: Udělám v té věci, co bude v mých silách — ještě dnes jí zavolám — jsme kamarádi — na tom přece nic není —
(*Pauza*)

SLÁDEK: Ty, Ferdinand —
VANĚK: Ano?
SLÁDEK: Kdybys věděl, jak mě to všechno serel!
VANĚK: Chápu to —
SLÁDEK: Prdlajs chápeš! Ty si jen říkáš: je blbej — ať se vykecá —
VANĚK: To si neříkám —

SLÁDEK: Proč nepiješ?
VANĚK: Já piju —
SLÁDEK: Byl jsi na svačině?
VANĚK: Ještě ne —
SLÁDEK: Vykašli se na svačinu —
VANĚK: Já stejně nemám hlad —
SLÁDEK: Snad jsem blbej, ale jsem férovej —

VANĚK: To jste —
SLÁDEK: Chtěl jsem s tebou mluvit —
VANĚK: Já vím —
SLÁDEK: Lidí jsou velký svině! Velký! Proč nepiješ?
VANĚK: Já piju —

SLÁDEK: Byl jsi na svačině?
VANĚK: Ještě ne —
SLÁDEK: Copak ty — tobě je hej —
VANĚK: Jsem vám velice zavázán —
SLÁDEK: Je to všechno na hovno —
(*Sládek otevře další láhev a nadeje si. Pauza*)

Poslyš —
VANĚK: Ano?

SLÁDEK: Nevadí ti, že ti tykáme?
VANĚK: Ne —
SLÁDEK: Jestli ti to vadí, tak to řekni —
VANĚK: Nevadí mi to —
SLÁDEK: Aspoň teda, že ti to nevadí —
VANĚK: Naopak: jsem rád, že jsme se sblížili —
SLÁDEK: „Jsem rád, že jsme se sblížili“ — „oceňuji vaši upřímnost“ — proč vlastně mluvíš tak to — tak —
VANĚK: Knižně?
SLÁDEK: Jo —
VANĚK: Jestli vás to irituje, tak —
SLÁDEK: Mě nic neirituje — oceňuji, že jsme se sblížili — Prd!
VANĚK: Prosím?
SLÁDEK: Prd!

(*Pauza*)

VANĚK: Pane sládku —
SLÁDEK: Co je?
VANĚK: Musím už jít —
SLÁDEK: Kam bys chodil?
VANĚK: Budou mě ve sklepeš shánět —
SLÁDEK: Však oni se neposerou! Je tam přece Šerkézy! Sed' tady a pij!
VANĚK: Vážně — budou se zlobit —
SLÁDEK: Aha, už tě otravuju, vid'! No já vím — s Gottem a Bohdálou, to jste mívali jiný večírky!
VANĚK: Je mi tu s vámi dobře, nechci jen, aby z toho byly nějaké řeči — nemělo by to smysl — zvlášť teď, kdy tu je perspektiva té práce ve skladu —
SLÁDEK: Fakt je ti tu dobře?
VANĚK: Fakt —
SLÁDEK: Neříkáš to jen tak?
VANĚK: Ne —
(*Sládek otevře další láhev a nalezje si. Pauza*)
SLÁDEK: Ferdinand —
VANĚK: Ano?
SLÁDEK: Víš, co je na tom nejhorší?
VANĚK: Co?

SLÁDEK: Že já za boha nevím, co jim mám každéj tejdén říkat — vždyť já o tobě dohromady nic nevím — do styku s tebou vlastně skoro nepřijdu — a těch pár bibosů, co zachytím — že se chodíš zašívát do laboratoře — že tě viděli

párkrát ve městě s Maruškou z flaškovny — že ti kluci z údržby dělali doma něco na topení — co s tím? No řekni — co jim mám furt říkat? Co?

VANĚK: Nezlíbte se, ale v tom já vám můžu těžko pomoci —

SLÁDEK: Ale můžeš! Jen kdybys chtěl —

VANĚK: Jář, jak to?

SLÁDEK: Jsi přece inteligent, ne? Máš přece politické přehled, ne? Píšeš, ne? Kdo jiný má vědět, co vlastně chtějí vědět, než ty?

VANĚK: Promiňte, ale to snad —

SLÁDEK: Koukej, v tom skladě bys měl fůru času — co by ti to udělalo, kdybys mi to jednou tejdně hodil na papír? Za to ti snad stojím, ne? Budu nad tebou držet ochrannou ruku! Budeš se tam mít jak prase v žitě! I pivo si tam budeš moct nosit — kolik budeš chtít. Pro tebe to přece musí bejt hračka! Jsi přece, sakra, spisovatel! Ten Tonda Mašků je fakt slušnej kluk a fakt to potřebuje — tak ho nemůžem přece nechat ve štychu! Anebo jsme si, sakra, něřekli, že budem táhnout za jeden provaz? Že si budem pomáhat? Že budem zkrátka parta? Neřekli jsme si snad na to? No řekni — řukli jsme si na to nebo neřukli?

VANĚK: No dobře, ale —

SLÁDEK: Všechno teď, Ferdinand, záleží na tobě! Když nám píchneš, bude všechno dobré! Ty pomůžes mně, já jemu, on mně a já zas, tobě — takže žádnéj přitom nepřijdem zkrátka! Nebudem si přece dělat z života peklo!
(*Pauza*)

No — co koukáš?

VANĚK: Já nekoukám —

(*Pauza*)

SLÁDEK: Měl bys příměj vliv na to, co o tobě budou vědět — to přece není k zahození —

VANĚK: Já vím —

(*Pauza*)

SLÁDEK: A v tom skladu by to bylo přece taky dobrý, ne? Tepló — fůra času —

VANĚK: Bylo by to výborné —

(*Pauza*)

SLÁDEK: No — tak o co teda jde?

(*Pauza*)

VANĚK: Pane sládku —

SLÁDEK: Co je?

VANĚK: Já jsem vám opravdu velmi vděčen za vše, co jste pro mne udělal, vážím si toho, protože sám vím nejlíp, jak je takový postoj dnes vzácný — vytrhl

jsite mi tak říkající trn z paty, protože já vážně nevím, co bych si bez vaší pomoci počal — to místo ve skladu by pro mne znamenalo větší úlevu, než si možná myslíte — jenomže já — nezloubte se — já přece nemůžu donášet sám na sebe —

SLÁDEK: Jaký donášení? Kdo tady mluví o donášení?

VANĚK: Nejde o mne — mně to uškodit nemůže — ale jde přece o princip! Já se přece z principu nemůžu podílet na —

SLÁDEK: Na čem? No jen to řekni! Na čem se nemůžeš podílet?

VANĚK: Na práci, s kterou nesouhlasím —

(*Krátká, napjatá pauza*)

SLÁDEK: Hm. Tak nemůžeš. Ty teda nemůžeš. To je výborný! Ted' ses teda vybarvil! Ted' ses teda ukázal!

(*Sládek vstane a začne rozčileně přecházet po místnosti*)

A co já? Mě v tom necháš, vid? Na mě se vykašleš! Já můžu bejt svině! Já se v tom bahně můžu patlat, na mně nezáleží, já jsem jen obyčejnej pivovarskej truba — ale pán, ten se podílet nemůže! Já se pošpinit můžu — jen když pán zůstane čistej! Pánovi, tomu jde o princip! Ale co ostatní, na to už nemyslí! Jen když on je hezkej! Princip je mu milejší než člověk! To jste celí vy!

VANĚK: Kdo my?

SLÁDEK: No vy! Inteligentí! Páni! To jsou jen samý hladký řečičky, jenomže vy si to můžete dovolit, protože vám se nic nemůže stát, o vás je vždycky zájem, vy si to vždycky umíte zařídit, vy jste nahoře, i když jste dole, zatímco obyčejnej člověk se tady plahočí a má z toho prd a nikde se nedovolá a každěj se na něho vysere a každěj s ním zamete a každěj si na něho houkne a život žádněj nemá a nakonec ještě o něm páni řeknou, že nemá principy! Teplěj flek ve skladu, to bys ode mě vzal — ale vzít si i kousek toho svinstva, v kterým se musím denně brodit, to už se ti nechce! Vy jste všichni moc chytří, moc dobře to máte spočítaný, moc dobře se o sebe umíte postarat! Principy! Principy! Bodej' byste si je nechránili, ty svý principy — vám se totiž výborně zhodnotěj, vy si je totiž výborně prodáte, vy si na nich totiž pěkně vyděláte, vás ty principy totiž živěj — ale co já? Já za ně můžu dostať jen napráskáno! Vy máte vždycky šanci — ale jakou šanci mám já? O mě se žádněj nepostará, mě se žádněj nebojí, o mně žádněj nenapiše, mně žádněj nepomůže, o mě se nikdo nezajímá, já jsem tak dobrej na to, abych dělal hnuj, z kteréhjo ty vaše principy porostou, sháněj vytopený místnosti pro vaše hrdinství a sklízal za to nakonec jen posměch! Ty se jednou vrátíš mezi ty svý herečky — budeš se tam na ně vytahovat, že jsi koulel sudy — budeš hrdina

— ale co já? Kam já se můžu vrátit? Kdo si mě všimne? Kdo mý činy ocení? Co já mám ze života? Co mě čeká? Co?

(*Sládek zhroutčeně klesne na své místo, položí hlavu Vaněkovi na hruď a začne hlasitě šikát. Po chvíli se uklidní, vzhledne na Vaněka a tiše se ozve*)

Ferdinande —

VANĚK: Hm —

SLÁDEK: Jseš kamarád?

VANĚK: Jsem —

SLÁDEK: Prosím tě, dojdi pro ni — ted' hned ji sem přiveď — prosím tě o to —
(*Pauza*)

Řekni jí „Jirinko — je tam se mnou jeden kamarád — takovej pivovarskej truba — ale férovej chlap“ —

(*Pauza*)

Výbojuju ti to místo ve skladě — žádný hlášení od tebe nebudu chtít — jen tohle, prosím tě, zaříd' —

(*Pauza*)

Uděláš to pro mě? Vid', že to pro mě uděláš? Na jedinej večer — pak mi už bude dobře — pak už bude všechno jiný — pak už budu vědět, že jsem nežil nadarmo — že ten můj postanej-život-nebyl tak úpině postanej — přiveďš jít!

(*Pauza; pak sládek uchopí Vaněka za šaty a začne mu zoufale vykřikovat do tůně*)

Jestli j nepřivedeš — já — já nevím — já snad — já snad — já snad —

(*Sládek se tiše rozpláče a opět položí hlavu Vaněkovi na hruď. Pauza; po chvíli se sládkovo šikání promění zvolna ve hlasité chrápání. Vaněk chvilku vyčká, pak položí sládkovu hlavu šetrně na stůl, tiše vstane a zamíří ke dveřím. Tam se zastaví, otočí se, chvilku váhá, načez řekne ke spicímú sládkovi*)

VANĚK: Nebudte smutnej —

(*Vaněk odejde. Krátce nato se ozve zalepání. Sládek se ihned probere, je po krátkém spánku opět zcela střizlivý a chová se přesně jako na začátku hry: zřejmě zároveň zapomněl na uše, co předcházelo*)

SLÁDEK: Dál —

(*Do místnosti vstoupí Vaněk, dopíná si poklopec*)

A, pan Vaněk, pojďte dál! Posad'te se —
(*Vaněk usedne*)

Vernisáž

JEDNOAKTOVÁ HRA / 1975

Dáte si pivo?

(Vaněk přikývne; Sládek vytáhne z basy láhev, otevře ji, nadeje do dvou sklenek, z nichž jednu přisune před Vaněka. Vaněk ji okamžitě vypije.)

Tak co? Jak to jde?

VANĚK: Je to všechno na hovno —
(Opona padá.)

Konec hry